

Sprawę prowadzi:

AGNIESZKA GERLIC
(MIEJSKI
KONSERWATOR
ZABYTKÓW),
tel. 32 37 33 373

Zabrze, 11.12.2020 r.

BRM.0003.270.2020
2-40497-2020

KAMIL ŻBIKOWSKI (RADNY)

RADA MIASTA

Dotyczy: interpelacji radnego Kamila Żbikowskiego.

Stan faktyczny stanowiący kontekst złożonej interpe;acji:

Niedawno wyłączono z użytkowania zabrzański odcinek linii tzw. kolei piaskowych (nr 301) wraz z unikatowym mostem zsypowym „Wojciech”. Dotarły do mnie informacje, że obecny właściciel zamierza już w grudniu br. rozpocząć rozbiórkę torów oraz mostu w celu zezłomowania odzyskanych materiałów. Z informacji prasowych wynika, że Zabrze podpisało z sąsiednimi gminami porozumienie ws. Utworzenia w miejsce dotychczasowej linii kolejowej szlaku rowerowego „Czterech Jezior”, co jednak odbyłoby się kosztem bezpowrotnej utraty infrastruktury kolejowej tworzącej unikatowy w skali Europy kompleks reprezentujący dawny przemysł piaskowy, komplementarny dla górnictwa węgla kamiennego, którym nasze miasto tak się szczyci.

Treść interpelacji radnego:

Proszę o podjęcie w imieniu miasta Zabrze niezwłocznych działań w celu powstrzymania właściciela przed demontażem mostu „Wojciech” oraz torów kolei piaskowej w Zabrzu. Jeśli to konieczne, proszę o zainicjowanie i koordynację współpracy między podmiotami uczestniczącymi w decyzjach ekonomicznych i administracyjnych, tj. właścicielem, wojewódzkim konserwatorem zabytków itd. Wydaje mi się zasadne złożenie przez miasto promesy odkupu tych nieruchomości, ale pod warunkiem zachowania znajdującej się na nich infrastruktury kolejowej, chociażby miało to oznaczać zwiększenie kosztu takiej transakcji o cenę materiału, który właściciel zamierza zezłomować kosztem integralności wspomnianej infrastruktury.

Sam most jest ewenementem na skalę europejską, a wraz z zachowaniem przejezdności linii kolejowej i zabezpieczenia jej pod przyszłe cele turystyczne, ale i komunikacyjne mógłby stać się kapitałnym uzupełnieniem oferty turystyki przemysłowej Zabrza. Ponadto, linia łącząca już oddane do ruchu turystycznego perły

dziedzictwa (Kopalnię Guido, Skansen i wschodni wylot Sztolni Luiza, Park 12C, Łaźnia Łańcuskowa) z obiektami, które po przyszłej rewitalizacji mogą uzupełnić naszą ofertę turystyczną (jak elektrociepłownia czy Osiedle Borsiga, a może i teren po KWK Makoszowy), otworzyłaby kapitałne możliwości uruchomienia osi komunikacyjnej łączącej najważniejsze zabrzańskie obiekty przemysłowe. Nie trzeba szukać daleko przykładów skutecznych decyzji owocujących utrzymaniem dawnych linii kolejowych i ich dostosowaniem pod cele turystyczne, np. z udziałem organizacji pozarządowych zrzeszających pasjonatów kolejniactwa.

Jestem oczywiście zwolennikiem zachowania, a nawet rozwinięcia planów wytyczenia autostrady rowerowej łączącej Guido z Zaborzem, Biskupicami, Mikulczycami, Grzybowicami i dalej z sąsiednimi miejscowościami aż do Pławniowic. Warto byłoby jednak przemyśleć przebieg takiego szlaku rowerowego w sposób alternatywny, wzdłuż zrewitalizowanej linii piaskowej, w ramach możliwości z lepszym uwzględnieniem terenów zabudowanych wzdłuż tej trasy, żeby pełniła ona lepiej rolę łącznika komunikacyjnego między wspomnianymi dzielnicami Zabrze.

Odpowiedź:

W odpowiedzi na interpelację Pana radnego informuję, że od kilku lat prowadzone są rozmowy z Kopalnią Piasku „Kotlarnia” S.A. w celu przejmowania nieruchomości po likwidowanych liniach kolejowych na terenie Miasta Zabrze. Efektem współpracy było nabycie na rzecz Miasta w 2019 r. prawa użytkowania wieczystego, stanowiących własność Skarbu Państwa, terenów pozostałych po likwidacji odcinków linii kolejowych o powierzchni ponad 13 ha wraz z budowlami obejmującymi przepusty, wiadukty oraz most. Intencją Prezydenta Miasta jest przejmowanie nieruchomości w celu ich zagospodarowania na cele rekreacyjne, ale także ochrona dziedzictwa kulturowego. Kolejnym etapem tego procesu jest prowadzona obecnie sprawa nabycia praw do nieruchomości po likwidowanej na terenie Miasta Zabrze części linii kolejowej 301 o powierzchni ok. 9,5 ha.

Dotychczasowa współpraca z Kopalnią Piasku „Kotlarnia” S.A. pozwala zakładać, że sprawa nabycia ww. nieruchomości zakończy się pozytywnie.

Nadmieniam że nie przesądzony jest przebieg tras rowerowych. Na niektórych obszarach możliwych do odkupienia od Kopalni Piasku „Kotlarnia” S.A. istnieje możliwość przeprowadzenia równolegle komunikacji kolejowej, rowerowej i drogowej. Wymaga to analiz oraz opracowania koncepcji na etapie realizacji projektu.

Most zsykowy (samowyladowczy) „Wojciech”, zlokalizowany na linii kolejowej nr 301 (kolej piaskowa) jak i sam odcinek szlaku kolei piaskowej nr 301 obecnie nie są wpisane do rejestru zabytków województwa śląskiego.

W dniu 1.12.2020 r. do tut. Urzędu wpłynął list elektroniczny z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Katowicach informujący o tym, że w ww. Urzędzie trwa analiza zasadności ewentualnego wszczęcia z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wpisania do rejestru zabytków mostu wyladowczego „Wojciech” w Zabrzu Biskupicach oraz odcinka szlaku kolei piaskowej nr 301. Ponadto poinformowano nas, że w listopadzie 2020 r. została przygotowana karta ewidencyjna obiektu nieruchomego: mostu zsykowego (samowyladowczego) „Wojciech”, zlokalizowanego na linii kolejowej nr 301. Karta zostanie włączona do wojewódzkiej ewidencji zabytków, co powoduje obligatoryjną konieczność

włączenia ww. mostu do gminnej ewidencji zabytków Zabrze. W związku z tym Miejski Konserwator Zabytków rozpocznie procedurę ujęcia mostu zsykowego „Wojciech” w gminnej ewidencji zabytków.

Zgodnie z art. 22 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z 23 lipca 2003 r. (Dz.U. z 2020 poz. 282 ze zm.) w gminnej ewidencji zabytków mogą być ujęte zabytki nieruchome, które nie są ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków, ani nie są wpisane do rejestru zabytków, ale zostały wyznaczone przez prezydenta miasta w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków. Linia kolejowa zabrzańskiego odcinka kolei piaskowej nr 301 obecnie nie jest ujęta w wojewódzkiej ewidencji zabytków, ani nie jest wpisana do rejestru zabytków województwa śląskiego, a zatem ujęcie tej linii w gminnej ewidencji zabytków będzie wymagało akceptacji Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Wyjaśniam, że Miejski Konserwator Zabytków działa na podstawie porozumienia z 19 sierpnia 2004 roku w sprawie powierzenia przez Wojewodę Śląskiego Gminie Zabrze prowadzenia niektórych zadań z zakresu sprawowanej ochrony zabytków, zmienionego Anekssem Nr 1 Wojewody Śląskiego z 5 marca 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z dn. 7 maja 2012 r. poz. 1798). Z zakresu ww. porozumienia wyłączono obiekty techniki, w związku z tym uzgadnianie budowy czy rozbiórki zabytkowych obiektów techniki, położonych na terenie Zabrze, należy do wyłącznej właściwości (kompetencji) Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach.

PREZYDENT MIASTA

Małgorzata Mańka-Szulik

Zatwierdzili:

1. ZENON RODAK NACZELNIK WYDZIAŁU
2. BORYS BORÓWKA ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA

Otrzymują:

Załączniki:

Brak załączników.